

Den næste sag på dagsordenen var:

18) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 56:

Forslag til folketingsbeslutning om fastsættelse af gebyrregler på det finansielle område.

Af Poul Henrik Hedeboe (SF) m.fl.

(Fremsat 16/12 2005. Første behandling 21/2 2006. Betænkning 18/5 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Forslaget til folketingsbeslutning forkastedes, idet 9 (SF og EL) stemte for, 106 (V, S, DF, KF og RV) imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

19) Anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 139:

Forslag til folketingsbeslutning om en videreførelse af et dansk bidrag til den multinationale sikringsstyrke m.v. i Irak og om, at danske militære styrker stilles til rådighed for FN's bistandsmission til Irak (UNAMI).

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).

(Fremsat 11/5 2006. Første behandling 18/5 2006. Betænkning 24/5 2006. Ændringsforslag nr. 1 af 29/5 2006 uden for betænkningen af Frank Aaen (EL) og Rune Lund (EL)).

Der var ikke stillet ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af Frank Aaen (EL) og Rune Lund (EL).

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Rune Lund (EL):

Vi havde jo en lang debat den 18. maj om fortsættelsen af den militære tilstedeværelse, besættelsen af Irak.

Det var ingen hemmelighed der, at Enhedslisten er imod den fortsatte besættelse. Vi mener, at den militære tilstedeværelse er en del af problemet og ikke en del af løsningen. Vi mener, at FN skulle komme meget mere på banen. Og vi mener, at man skulle tænke i andre udenlandske tropper, som har mere legitimitet i den irakiske befolknings øjne, f.eks. tropper fra arabiske lande.

Kl. 12.50

I den debat kom det også frem – det var en sag, som Enhedslisten rejste – at danske styrker i flere omgange har planlagt og ledet operationer, hvor der er blevet taget fanger, og at den danske regering i den sammenhæng ikke mener, at Danmark har et ansvar for, hvad der sker med fangerne efterfølgende.

F.eks. kan man se af en pressemeddelelse fra Hærens Operative Kommando fra den 1. april i år, at irakiske enheder tilbageholdt 12 formodede terrorister/kriminelle i Al Harta nord for Basra, og at operationen i Al Harta var planlagt og ledet af den danske bataljon.

Enhedslisten har så spurgt, om man har nogen oversigt over, hvad der er sket med de fanger, og regeringen har svaret, bl.a. på spørgsmål nr. S 4322, at man ikke fører fortegnelser over, hvor disse fanger befinder sig. Og begrundelsen er, at hvis ikke det er de danske styrker, der laver den helt konkrete fysiske pågribelse, har Danmark ikke noget ansvar for fangernes videre færd. Man ved altså ikke, om de er blevet mishandlet, om de er blevet tortureret, om de er blevet dræbt, eller om de – i gåseøjne – er forsvundet.

Vi mener, det er fuldstændig uacceptabelt, at man ikke fører den slags fortegnelser, at der ikke, hvis danskere deltager i operationer og tager folk til fange, som bliver overgivet til andre styrker, er en sikkerhed for, at de ikke bliver udsat for mishandling, tortur, drab, forsvinden osv. Derfor har Enhedslisten stillet et ændringsforslag til det fremsatte beslutningsforslag, og det lyder:

I forbindelse med videreførelsen af dansk militært bidrag i Irak vil Danmark nægte at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fangerne ikke bliver udsat for tortur, forsvin-

den, død eller andre menneskerettighedskrænkelser. Derfor skal de danske styrker føre eller modtage fortegnelser over, hvem disse fanger er – og her snakker vi om navn – og hvor de befinder sig indtil løsladelsen eller domfældelsen.

Det burde være et ændringsforslag, som ville være nemt for hele Folketinget at stemme for. Det handler om, at vi har et fælles ansvar for – det er jo også den danske regerings officielle holdning – at koalitionsstyrker og irakiske sikkerhedsstyrker sørger for, at tilfangetagne og internerede behandles i overensstemmelse med menneskerettighederne. Og det er, uanset hvem der tager folk til fange, og uanset hvem der efterfølgende står for fængslingen af fanger.

Hvis det her ændringsforslag vedtages, slås det fast, at hvis Danmark ikke kan få en garanti for, at fanger behandles i overensstemmelse med menneskerettighederne, vil Danmark afvise at deltage i fælles operationer.

Jeg kunne meget godt tænke mig at høre de forskellige partiers ordføreres holdning til det her ændringsforslag. Jeg mener, det er selvkært, at man bliver nødt til at stemme for det.

Jeg bliver også nødt til at sige, at selv hvis det her ændringsforslag bliver vedtaget, vil det ikke betyde, at Enhedslisten vil stemme for det samlede forslag. Det ville være som et plaster på et åbent benbrud i forhold til den meget forkerte beslutning at fortsætte besættelsen af Irak, fortsætte den militære tilstedeværelse; men det vil trods alt sikre, at danske styrker ikke indgår i operationer, hvor vi bagefter opdager, at mennesker er blevet udsat for tortur, mishandling, drab, forsvinden eller andre ting.

Regeringen har på nogle af de spørgsmål, der er blevet stillet siden førstebehandlingen, svaret, at man ikke er interesseret i det her. Det, der er blevet spurgt om fra udvalget, er, om man vil give noget teknisk bistand til at lave sådan et ændringsforslag her, og så har regeringen sagt, at det vil den ikke, for det står der ikke noget om i folkeretten.

Men den går ikke, for det her drejer sig om, at Danmark frivilligt pålægger sig yderligere forpligtelser og pålægger sig en forpligtelse til at følge med i, hvad der sker med de fanger, en forpligtelse til at sikre, at folk, der bliver taget til fange, ikke bliver udsat for tortur og mishandling.

Så vi har ikke brug for nogen søforklaringer her, vi har bare brug for en klokkeklar melding fra forsvarsministeren om, at man selvfølgelig er interesseret i at føre en fortegnelse over, hvem

der bliver taget til fange under dansk ledelse og dansk planlagte operationer, og at man selvfølgelig er interesseret i at være hundrede procent sikker på, at folk, der bliver taget til fange, hvor der medvirker danskere, ikke bliver udsat for tortur, mishandling og andre menneskerettighedskrænkende ting.

Så lad os få en klokkeklar melding fra forsvarsministeren.

Formanden:

Tak til hr. Rune Lund. Ønsker forsvarsministeren ordet før ordføreren?

Værsgo, hr. forsvarsminister.

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg er glad for, at hr. Rune Lund giver mig mulighed for at redegøre for regeringens holdning til den problemstilling, som bliver behandlet i ændringsforslaget.

Kl. 12.55

Lad mig indledningsvis slå fast, at regeringen ikke kan støtte Enhedslistens ændringsforslag. Det betyder selvsagt ikke, at vi ignorerer de problemer, som ændringsforslaget behandler, tværtimod. Som jeg har fremhævet igen og igen, lægger regeringen stor vægt på overholdelse af den internationale ret, herunder den humanitære folkeret, og vi søger aktivt at sikre, at den respekteres. Det er derfor, som jeg tidligere har oplyst, at spørgsmålet om overholdelse af de internationale regler også indgår i forbindelse med planlægningen af operationer.

Et andet eksempel er, at danske soldater er instrueret om, at de, om muligt, skal gribe ind og påtale overtrædelser af bl.a. principperne i den humanitære folkeret, som de måtte være vidne til. Og vi reagerer naturligvis på sådanne rapporter, også i forhold til vores koalitions partnere og de irakiske myndigheder.

Herudover lægger vi stor vægt på, at uddannelse i overholdelse af den humanitære folkeret og menneskerettighederne er et integreret element i den internationale indsats for at uddanne de irakiske sikkerhedsstyrker.

Det er nogle eksempler på, at regeringen, som det også fremgår af besvarelsen af spørgsmål 4 fra Forsvarsudvalget, gør, hvad der er muligt for at sikre, at personer, der tilbageholdes under operationer, hvor danske styrker medvirker, bliver behandlet i overensstemmelse med reglerne.

Dette gælder naturligvis ikke kun Irak, det gælder i alle operationer, hvor danske styrker medvirker. Og Danmark har en klar internatio-

nal profil i disse spørgsmål, som vi har rejst og fortsat vil rejse i alle relevante sammenhænge, herunder i FN, men vi kan kun handle inden for de begrænsninger, der følger af folkeretten, og Enhedslistens forslag går ud over disse begrænsninger.

Det vil således ikke være i overensstemmelse med folkeretten, hvis Danmark ved at kræve garantier eller lister over tilbageholdte påtog sig et juridisk ansvar for personer, der enten er i irakisk varetægt eller et andet koalitionslands varetægt. Danmark er ansvarlig for de personer, som er i vores varetægt, og ikke for personer, der ikke er eller har været i vores varetægt.

Vi kan derfor ikke støtte ændringsforslaget.

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger til forsvarsministeren, først fra hr. Rune Lund.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, som det drejer sig om her, er ikke, at Danmark skal påtage sig et juridisk ansvar.

Det, der fremgår af ændringsforslaget, er meget klart, nemlig at i forbindelse med videreførelsen af dansk militært bidrag i Irak vil Danmark nægte at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fangerne ikke bliver udsat for tortur, forsvinden, død eller menneskerettighedskrænkelser. Det er den ene del.

Den anden del er, at de danske styrker derfor skal føre eller modtage fortegnelser over, hvem disse fanger er – i parentes: navn – og hvor de befinder sig indtil løsladelsen eller domfældelsen.

Er sagen i virkeligheden ikke den, at det her er en yderligere forpligtelse til at skulle bekæmpe menneskerettighedskrænkelser, som forsvarsministeren bare ikke er interesseret i, og at forsvarsministeren derfor ikke er interesseret i at føre den maksimale kamp for, at menneskerettighederne bliver overholdt?

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg er nødt til at sige til hr. Rune Lund, at det er et slag i luften. Vi er i Irak. Irak er et selvstændigt land. Vi kan uddanne, vi kan påpege, og vi kan gribe ind, men det her svarer jo til, at et andet land siger til Danmark: Vi tror ikke, Danmark overholder menneskerettighederne. Vi ønsker at få en liste over alle dem, der bliver taget til fange, og vi ønsker at følge de fanger i de

danske fængsler og få en liste over, hvornår de bliver frigivet.

Det kan man ikke gøre i et selvstændigt land, men vi kan uddanne de irakiske sikkerhedsstyrker i at overholde menneskerettighederne, vi kan gribe ind, når vi ser overtrædelser af menneskerettighederne, og det er det, vi gør hver eneste dag i Irak.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Nu er det jo ikke ligefrem sådan, at menneskerettighederne bliver supergodt overholdt i Irak, for nu at sige det, som det er.

Så sent som i det seneste par dage har historien jo kørt om en massakre i Irak, hvor 24 civile er blevet massakreret på linje med My Lai-massakren i Vietnam. Vi har også set, hvordan fanger er blevet tortureret og dræbt under det irakiske indenrigsministerium. Vi har set, hvordan militsstyrker med kontakt til det irakiske indenrigsministerium slår sig løs og hænger og slår ihjel blandt sunnimuslimer. Vi har set, hvordan situationen til stadighed bliver mere kaotisk. Vi ser, hvordan en borgerkrig, hvis ikke den allerede er startet, så i hvert fald er under meget kraftig udvikling.

Forsvarsministeren snakker simpelt hen udenom, for det drejer sig om at sige: Danske soldater skal ikke medvirke i operationer, hvor folk bliver udsat for drab, forsvinden eller tortur efterfølgende, og Danmark pålægger sig selv en forpligtelse til at føre tilsyn med disse fanger. Og hvis forsvarsministeren ikke er med på det, er det, fordi forsvarsministeren ikke er interesseret i at føre den maksimale kamp for at forbedre menneskerettighederne.

Kl. 13.00

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Det, hr. Rune Lund vil, er, at jeg skal give et tilsagn om noget, jeg ikke kan kontrollere, således at hr. Rune Lund igen og igen kan mistænkeliggøre den indsats, de danske soldater gør, og det vil jeg ikke.

Jeg har flere gange her fra talerstolen redegjort for min holdning til tortur og min afsky for tortur, har redegjort for, at der ikke findes tortur light, har redegjort for, at jeg har taget det op over for den irakiske forsvarsminister og over for den irakiske forsvarschef, og at jeg har taget det op over for politimesteren i Sydirak. Jeg lægger meget vægt på, at vores soldater griber ind,

når de ser overgreb, og jeg lægger vægt på, at vi uddanner de irakiske sikkerhedsstyrker, herunder på politiakademiet. Så vi gør alt, hvad der er praktisk muligt, for at sikre, at menneskerettighedssituationen bliver forbedret i Irak.

Jeg medgiver gerne hr. Rune Lund, at den ikke er ideel, for nu at sige det mildt, i Irak, og jeg har lige så meget afsky for og tager lige så meget afstand fra de tortursituationer og de billeder, der er set fra Irak. Og vi gør, hvad vi kan, for at være med til at løse problemet.

Men det, hr. Rune Lund vil have mig med til, kan vi ikke umiddelbart, og vi kan i hvert fald ikke følge op på det, men så kan hr. Rune Lund jo til stadighed mistænkeliggøre det ganske udmærkede arbejde, som de danske styrker udfører.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det her drejer sig om, at Danmark er med til at planlægge operationer og medvirker i operationer, der fører til tilfangetagelse af mennesker i Irak, og vi ved, at nogle af de fanger, der bliver taget, efterfølgende bliver tortureret, myrdet eller forsvinder.

Det, vi i al almindelighed foreslår i det her ændringsforslag, er, at når irakerne tager fanger, hvor vi har hjulpet dem med at tage de fanger, så går vi selvfølgelig ud fra, at de fører en fortegnelse over de fanger – for det skal man selvfølgelig – og at en kopi af den fortegnelse sendes til de danske styrker, således at vi til enhver tid er i stand til at spørge, hvordan det er gået med den og den fange, og være sikre på, at vedkommende bliver behandlet ordentligt. Vi kan spørge vedkommende: Er du blevet behandlet ordentligt?

Forekommer det familiært, er det noget, vi har hørt om før at man gør? Jo, det var faktisk det, som Danmark gjorde, da vi overleverede fanger, vi selv havde taget, til englænderne, til en fangelejr under engelsk ledelse. Da sagde vi til englænderne, at vi vil have mulighed for hele tiden at komme og spørge til dem og foretage vores egne undersøgelser af, om de behandles ordentligt.

Det er jo det samme, vi beder om her.

(Kort bemærkning).

Forsvarsministeren (Søren Gade):

Jeg er nødt til at sige, at vi er i Irak, med henblik på at irakerne selv kan overtage ansvaret for de-

res land. Det er efterhånden ved at ske på forskellige områder, og der må hr. Frank Aaen så leve med, at irakerne nu så at sige er på vej til at blive herre i eget hus og derfor har det overordnede ansvar for, hvad der sker i Irak.

Men det er sådan, at når vi planlægger aktioner med irakiske sikkerhedsstyrker, så bliver menneskerettighederne og overholdelsen af menneskerettighederne behandlet i planlægningen af aktionen, således at de er indarbejdet i den enkelte operation. Og det betyder altså, at hvis vi sagde, at vi ikke ville deltage i en operation, så var der en risiko for, at det rent faktisk blev værre, for så blev det element ikke taget med ind; så lærte sikkerhedsstyrkerne ikke at tage det vigtige element ind, der hedder, at vi skal overholde menneskerettighederne, når vi udfører en militæraktion.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg vil sige til forsvarsministeren, at vi altså ikke har hørt et eneste argument endnu. Nu kan jeg se, at udenrigsministeren, der jo har det overordnede ansvar for vores udenrigspolitiske aktiviteter, herunder også vores indsats i Irak, er i salen og måske kunne komme på banen.

Hvorfor kan vi ikke bare helt enkelt bede irakerne om at få en kopi af deres lister over de fanger, de har taget, som de har et ansvar for, og som vi har hjulpet dem med at fange, så vi til hver en tid kan efterspørge, hvordan det er gået den pågældende fange; således at hvis vi hører en dag, som man desværre gør alt for ofte, at der kommer beretninger om, at der er fundet torturerede fanger i kælderen under indenrigsministeriet eller et andet sted i Irak, så er vi i stand til at sige: Jamen ingen af dem har vi været med til at hjælpe irakerne med at fange.

Det ville da være en stor betryggelse for forsvarsministeren at kunne sige: Jeg kan se på vores lister, at dem har vi aldrig nogen sinde været med til at hjælpe nogen med at fange. Så længe vi ikke kan det, ved vi jo ikke, om Danmark har været med.

Kl. 13.05

Derfor vil jeg sige til forsvarsministeren og til udenrigsministeren: Hvorfor kan vi ikke bare vedtage lige så stille, at hver gang vi går med i en operation, hvor der bliver taget fanger, så beder vi om at få en kopi af fangelisten udleveret af dem, der har taget fangerne?

Formanden:

Så er det hr. Hans Kristian Skibby som ordfører på ændringsforslaget.

Hans Kristian Skibby (DF):

Med hensyn til det ændringsforslag, som er stillet af Enhedslisten, kan jeg meddele, at Dansk Folkeparti under ingen omstændigheder er interesseret i at støtte det.

Det undrer os dybt i Dansk Folkeparti, at man tilsyneladende har i sinde at gå videre med et ændringsforslag, som er i strid med det folkeretlige grundlag og de FN-konventioner, som er gældende. Og det undrer mig da specielt, når Enhedslistens medlemmer har fået det udmærket præciseret i svarene på de spørgsmål, der er stillet i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Endelig undrer det også Dansk Folkeparti, at man stiller det her ændringsforslag, når man oven i købet fra Enhedslistens side mange gange har efterspurgt, at magten i Irak skal tilbage til irakerne, og at den vestlige verden osv. slet ikke skulle blande sig.

Nu er man så kommet dertil, hvor man overlader kompetencen til bl.a. fangevaretagelser til irakiske myndigheder, i takt med at de får en uddannelse, der modsvarer den, og så skal vi opleve, at Enhedslisten modsætter sig det! Det har vi svært ved at forstå i Dansk Folkeparti, og vi kan ikke støtte det ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det er simpelt hen noget sludder og vrøvl, når hr. Hans Kristian Skibby siger, at det her er i modstrid med folkeretten. Så skulle det, man tidligere har meldt ud over for briterne, jo også være i modstrid med folkeretten.

Det her handler jo ikke om at rykke rundt på, hvem der har ansvaret. Det handler om at sige, at Danmark ikke vil deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fanger ikke bliver udsat for tortur, forsvinden, død eller menneskerettighedskrænkelser. Det er den ene ting. Den anden ting er, at de danske styrker skal føre eller modtage fortegnelser over, hvem disse fanger er – i form af navn – og hvor de befinder sig indtil løsladelsen eller domfældelsen. Det er faktisk noget, man har gjort før, bliver jeg nødt til at sige til ordføreren fra Dansk Folkeparti.

Så hvad er problemet, andet end at Dansk Folkeparti har en modvilje mod at lave den bedste sikring mod, at der sker overgreb og menneskerettighedskrænkelser?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg må inderømme, at jeg føler, det i hvert fald er lidt naivt, hvad der gives udtryk for fra Enhedslistens side, at vi bare kan indføre et sæt spilleregler og noget kontrol osv. Sådan fungerer det jo ikke i virkelighedens verden.

Det betyder selvfølgelig også, at hvis man nu virkelig vedtog det her ændringsforslag – lad os tænke tanken – så ville man i Danmark skulle give nogle garantier for noget, som andre landes myndigheder udøver, og det kan man ikke. Det ville være en fiktiv garanti, som ikke ville betyde nogen som helst sikker hverdag for de folk, som ville komme i myndighedernes varetægt i Irak.

Så vil jeg gerne henvise ordføreren til, at der i svaret på spørgsmål nr. 5 fra Forsvarsudvalget udtrykkeligt står:

»Som anført i besvarelsen af spørgsmål 4 følger det af folkeretten, at det er den stat, der fysisk og faktisk har den tilbageholdte i sin varetægt, som har ansvaret.«

Når de danske myndigheder ikke har fangerne fysisk i deres varetægt, har de selvfølgelig heller ikke fangerens sikkerhed i deres varetægt. Det burde være logik, også for Enhedslisten.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg er nødt til at sige til ordføreren for Dansk Folkeparti, at med det her ændringsforslag rykker vi ikke rundt på, hvem der har ansvaret. Vi siger bare, at vi gerne vil have et stykke papir med en fortegnelse over de fanger, som er blevet taget til fange, så vi ved, hvem de er, og hvor de befinder sig, så vi senere kan finde frem til dem og spørge: Har du været udsat for tortur? Har du været udsat for mishandling? Har du været udsat for nedværdigende behandling? Det er det, det handler om.

Grunden til, at vi gerne vil have den liste, fremgår af første del af ændringsforslaget til det her beslutningsforslag, nemlig at vi mener, at Danmark skal nægte at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fanger ikke bliver udsat for tortur, forsvinden, død eller andre menneskerettighedskrænkelser.

Kl. 13.10

Så jeg bliver nødt til at sige til ordføreren for Dansk Folkeparti: Det er ikke rigtigt, hvad ordføreren siger. Det her handler ikke om at rykke rundt på ansvar. Det her handler bare om at få nogle lister, så vi kan sikre os, at vi ikke deltager

i operationer, som efterfølgende fører til brud på menneskerettighederne.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Ændringsforslaget kræver, at man eksempelvis vil pålægge den danske forsvarsminister at udføre en myndighedskontrol over for andre landes myndigheder. Det kan man simpelt hen ikke gøre, og Dansk Folkeparti mener, at det simpelt hen er naivt at komme med det her forslag.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg synes faktisk, det ville klæde forsvarsministeren eller udenrigsministeren at komme på talarstolen og irrettesætte Dansk Folkepartis ordfører. Det her er ikke i strid med konventioner. Det kan godt være, at man er uenig i det, men det er ikke i strid med konventioner. Det giver os mulighed for at føre kontrol med, hvad der er sket med mennesker, som vi har medvirket til bliver taget til fange. Det er ganske almindeligt.

Jeg vil sige til Dansk Folkeparti, som altså har hovedansvaret for, at Danmark gik med i den her ulovlige krig, som har stemt for, at vi skal fortsætte krig og besættelse, som huser medlemmer af Folketinget, som også er tilhængere af tortur, som huser et medlem, som på sin hjemmeside har skrevet, at vedkommende ser frem til, at folk bliver tortureret i deres hjemland: Var det ikke en god idé, hvis det parti viste i praksis, at det meget gerne vil gøre en indsats for at forhindre, at der sker tortur i Irak?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg må endnu en gang gøre Enhedslisten opmærksom på, at i det svar, som vi har fået her i Folketinget på spørgsmål nr. 5 fra Forsvarsudvalget, står der, at som anført i besvarelsen af spørgsmål 4 følger det af folkeretten, at det er den stat, der fysisk og faktisk har den tilbageholdte i sin varetægt ..., og det har de danske styrker i Irak ikke. Derfor ville det være decideret nonsens, at vi skulle påtage os en form for kontrol eller en garantiforpligtelse over for folk, som ikke er i vores varetægt. Det kan man simpelt hen ikke, og jeg synes ikke, vi skal gøre den her debat længere.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Det her er ikke i strid med konventioner. Det er i virkeligheden en hjælp til Dansk Folkeparti. For det, som Dansk Folkeparti har været med til, ud over at det har kostet danske soldater livet, har altså også været at bidrage til en krigsførelse og en besættelse af et land, som har ført til utallige ofre for tortur og henrettelse og mord. Derfor har man da en stor forpligtelse til at sørge for, at det, vi så er med i på grund af Dansk Folkepartis stemmer, så vidt muligt bliver holdt på en ordentlig måde, og dvs. med respekt for menneskerettighederne.

Det, det her forslag går ud på, er, at Dansk Folkeparti og regeringspartierne i fællesskab i højere grad kan være sikre på, at det, vi er med til, og det, vi bidrager til i Irak, ikke også er en overtrædelse af menneskerettighederne på den måde, at nogle af dem, vi er med til at fange, senere bliver tortureret eller myrdet.

Det er da en ganske almindelig hjælp. Det har ikke noget med konventioner at gøre. Men det har måske noget at gøre med, at det parti, som hr. Martin »Torturtilhænger« Henriksen er medlem af, ikke er så stærkt optaget af at skulle forsvare menneskerettighederne.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Jeg synes, det er utroligt, at vi her i Folketinget skal være vidne til den form for debatkultur fra Enhedslistens medlemmers side, og jeg har egentlig ikke yderligere kommentarer til det her.

Formanden:

Er der flere af de indtegnede, som ønsker ordet til ændringsforslagene? (*Frank Aaen markerer*). Hr. Frank Aaen som privatist.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil bare sige, at det er meget besynderligt, at Folketinget ikke bliver informeret om, hvad de enkelte partier agter at stemme, og herunder får en begrundelse for, hvad man vil stemme lige om lidt. For det står jo ikke i betænkningen, da der ikke er lavet nogen tillægsbetænkning om det her ændringsforslag.

Kl. 13.15

Den eneste mulighed, partierne har for at tilkendegive deres mening over for offentligheden – det gælder V og K, og det gælder i virkeligheden også Socialdemokratiet, De Radikale og SF – er ved at sige her og nu under behandlingen af

ændringsforslaget, om man agter at stemme for ændringsforslaget, eller om man agter at stemme imod, og i den forbindelse begrunde, hvorfor man stemmer ja eller nej.

Jeg synes sådan set, man skylder Folketinget, man skylder offentligheden, man skylder irakerne, man skylder alle dem, som er med i den her sag, at man giver et svar på, om man vil give den her håndsækning til menneskerettighederne, eller om man ikke vil.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget forkastedes, idet 12 stemte for, 103 imod.

Forslaget som helhed sattes herefter til forhandling.

Forhandling

Villy Søvnald (SF):

Det her er, fordi det er et beslutningsforslag, Folketingets sidste mulighed for at diskutere forslaget i sammenhæng.

Vi diskuterer forslaget om en dansk forlængelse i Irak på et tidspunkt, hvor landene omkring os er på vej ud. Det, der oprindeligt blev betegnet som en stor koalition – som aldrig har været en stor koalition – er en stadig mindre kreds af lande, der deltager i det, der fortsat sker i Irak.

TV 2 havde et indslag i går, der må have gjort indtryk på dem, der så det. Man var rundt at tale med tilfældige irakere om, hvad de syntes om den amerikanske tilstedeværelse. Det skete i lyset af de seneste overgreb, hvor 24 mennesker blev massakreret. Nogle af dem var helt små børn. Det følger i rækken af de andre overgreb, der har været: Abu Ghraib-overgrebene, brug af napalm, brug af klyngebomber, drab på tilfældige, drab på fuldstændig uskyldige mennesker i et omfang, der formentlig andrager ikke under 100.000 mennesker. Det er den situation, vi diskuterer.

Det er en situation, hvor det britiske forsvarsministeriums undersøgelse viser, at 80 pct. af irakerne synes, at de fremmede tropper skal forlade Irak, og de synes det selvfølgelig på grund

af de overgreb, der er sket. Danmark har ikke haft del, i hvert fald ikke i noget nævneværdigt omfang, i de ting, der er sket, og det synes jeg de danske soldater, der er udstationeret, fortjener al mulig ros for.

Men sådan kan man bare ikke dele en sådan indsats op. Vi er en del af en koalition, der har et samlet ansvar for de ting, der sker i Irak. Danmark var med, da den amerikanske præsident Bush ønskede den her krig. Danmark var med på samtlige de forkerte, usande, manipulerede begrundelser, og Danmark er en del af den arbejdsdeling, der pågår i øjeblikket i Irak.

Der har så været knyttet meget håb til dannelsen af den nye irakiske regering. Jeg sad i går og kiggede på Ritzau på et tidspunkt, og det veltede ind med nye ritzautelegrammer. Kl. 15.03 var meldingen: Mindst 39 dræbt i bombeangreb i Irak i dag. Kl. 15.15: USA undersøger formodet massakre på civile i Irak. Det her fortsætter i et omfang, der hedder 50-60 dræbte om dagen, tilfældige forsvindinger i et land, der i øjeblikket er i kaos.

Det er rigtigt, at Irak har fået en ny regering. Dog er det vel værd at bemærke, at de centrale ministerier, magtministerierne i Irak, ikke er besat. Det gælder både indenrigsministeriet og forsvarsministeriet og tredje ministerium. Derfor er det næsten et deja-vu, når man ser regeringsmedlemmernes meget positive vurdering af, hvad der fra nu af vil ske i Irak. Jeg har det selv sådan, at hvis jeg ikke havde hørt det så tit, ville jeg måske være tættere på at lade mig overbevise.

Kl. 13.20

Jeg kan huske, at når man bare fik fanget Saddam Hussein, ville tingene ændre sig. Det gjorde de ikke. Jo, det gjorde de, men til det værre. Når bare man fik ødelagt Falluja, ville tingene ændre sig. Det gik modsat. Når bare valgene var gennemført, ville det ændre sig. Sådan skete det ikke. Jeg tror desværre heller ikke, det sker nu, for jeg tror, den udenlandske militære tilstedeværelse er en del af selve problemet.

Jeg vil bare til slut sige, at vi er glade for, at der nu igen er en klar skillelinje i Folketinget, altså en skillelinje, hvor det er højrefløjen i Folketinget, der støtter den amerikanske præsident Bushs krig. Sådan er det også – med undtagelse af Storbritannien – i det øvrige Europa. Det er jo derfor, vi ser det billede, at når centrum-venstre-regeringer vinder i Europa, hvad enten det er i Norge, eller det er i Spanien, eller hvor det er,

trækker man styrkerne ud. Jeg synes, det er med til at skabe den fornødne klarhed.

Jeg håber meget, at når læren skal drages af de fatale fejlbeslutninger, som den danske regering i det her spil har været en del af, vil konklusionen entydigt være, at Danmark ikke en anden gang deltager i en ulovlig krig; at Danmark ikke en anden gang går uden om FN; og at Danmark ikke endnu en gang allierer sig med den yderste højrefløj i verden i en krig, der for længst har mistet al sin legitimitet.

Så kan jeg ikke lade være med at bemærke, at statsministeren ikke er til stede i dag. Sådan er det tit, når vi diskuterer Irak, eller når statsministeren i medier bliver inviteret til at diskutere Irakkriegen. Jeg kan ikke huske en eneste situation her i Folketinget under de store debatter, hvor statsministeren ikke har valgt at sende en anden. Det er modigt at sende soldater i krig; det er ikke særlig modigt ikke selv at turde eller ville deltage i debatten.

Formanden:

Tak til hr. Villy Søvndal. Og så er det hr. Per Kaalund som ordfører.

Per Kaalund (S):

Som det fremgår af vores betækningsbidrag, og som vi sagde ved førstebehandlingen af dette beslutningsforslag, stemmer Socialdemokraterne imod at give mandat som foreslået af regeringen. Vi har som også tidligere nævnt for mere end et år siden foreslået regeringen en plan for tilbagetrækning, en såkaldt exitstrategi, med en seneste udløbsdato den 1. juli i år, og dette fastholder vi stadig væk.

Udvalgsbehandlingen mellem førstebehandlingen og nu her anden og sidste behandling har jo givet svar på nogle af de stillede spørgsmål, selv om spørgsmålene har været meget summariske, men det har ikke ændret vores opfattelse og vores indstilling i denne sag.

Vi har undret os over, at regeringen ikke med et ja eller et nej kan bekræfte, at Danmark er det eneste vesteuropæiske land – bortset fra England, der er krigsførende – der er tilbage i den multinationale styrke, når Italien som bebudet har trukket sig ud. Danmark er, tror jeg, nu nummer otte på listen med hensyn til antal soldater i Irak, og det vil sige, at store dele af verden og nationerne ganske enkelt ikke er med. Vi er de få, der er tilbage.

Angående debatten og den offentlige kritik har man set, at i USA og i England er der en kraftig debat og meget diskussion, som foregår jævnlige, og vi har senest set, at den britiske statsminister, Tony Blair, har været på besøg hos Iraks nye premierminister, al-Maliki, og drøftet spørgsmål, hvor det fremgik af referaterne, at det var spørgsmål om tilbagetrækning af koalitionsstyrkerne formentlig efter en eller anden plan.

Vi har set, at debatten i Danmark og i medierne er meget behersket. Vi har set, at statsministeren har været på besøg i Irak her i forrige uge og også haft møder med den nye premierminister, al-Maliki, og det er vores indtryk, at statsministeren nærmest bad om at få lov til at blive længst muligt i Irak. Efter at den irakiske premierminister havde været ude med meldinger om, at man nok kunne se en ende på det danske bidrag, skiftede det i forbindelse med statsministerens besøg derved.

Kl. 13.25

Jeg forstår hr. Villy Søvndals bemærkninger om statsministerens manglende deltagelse. Vi er holdt op med at undre os. Statsministeren var ikke på talerstolen i Folketinget, da statsministeren sendte Danmark i krig i 2003, og har ikke været det nogen gange siden ud over i spørgetimer, men her fra talerstolen har statsministeren ikke deltaget i debat. Ej heller giver statsministeren, så vidt jeg har forstået, interview om det her.

Jeg vil gerne også sige herfra i dag, at de danske soldater, der nu skal være i Irak på et spinkelt mandat, vil vi selvfølgelig på forskellig vis og med den mulighed, vi har, støtte, for så vidt angår deres personlige sikkerhed, deres udstyr og deres materiel osv. De skal vide, at det naturligvis ikke er anderledes, end at vi støtter op om dem, men vi støtter ikke op om missionen.

Hvad angår vores tanker om Irak, fremgår det af det irakiske initiativ, som vi har tilladt os at benævne det, med hensyn til genopbygning. Vi deltager også fortsat i NATO's træningsmission, og vi støtter gerne FN-opgaver, herunder også muligheden for at stille et transportfly til rådighed for FN-opgaverne.

Men afslutningsvis må jeg sige, at vi ikke kan medvirke til at give mandat.

Formanden:

Tak til hr. Per Kaalund, og så er det hr. Niels Helveg Petersen som ordfører.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det er Det Radikale Venstres opfattelse, at de danske styrker skal trækkes ud af Irak pr. 1. juli. Vi har derimod ikke i sinde at trække det civile danske bidrag til Irak væk. Vi har skitseret en linje i det irakiske initiativ, hvor vi vil øge Danmarks bidrag til genopbygning, og jeg vil henvise til det initiativ. Vi mener, det er vigtigt, at også Danmark yder et aktivt bidrag til genopbygningen.

Vi sagde allerede for halvandet år siden, at regeringen skulle begynde at forberede en tilbagetrækning. I det halvandet år, der er gået, er der adskillige lande, der har trukket sig ud eller har bebudet, at de snart gør det. Der er i det halvandet år ikke sket noget, der kan ændre vores syn på, at de danske styrker bør trækkes ud nu. Hermed normaliserer Danmark sådan set sin holdning til krigen i Irak og bringer os på linje med det helt overvejende antal af de lande, vi plejer at samarbejde med om fredsbevarende aktioner og lignende.

Sikkerhedssituationen i Irak er temmelig fortlivlende. Der er hver dag rapporter om mange mord, megen terror, store tab af civile, især civile irakere, og det er blevet et af trækkene ved volden i Irak, at en del af volden udøves af militser, som er integreret i politistyrker og i sikkerhedsstyrker, og som optræder i uniform.

Den type sikkerhedsproblemer er ikke noget, de danske styrker kan gøre noget ved, og de gør det ikke. Det er kun irakerne selv og den irakiske regering, der kan gøre noget ved det, og det vil kræve en meget stor politisk indsats af den irakiske regering at sikre, at sikkerhedsstyrkerne og politiet renses for militser med den ene eller den anden etniske eller religiøse baggrund, som har det tilfælles, at de fører sig frem med uhørt og stor brutalitet, og som også har det tilfælles, at de faktisk er en integreret del af sikkerhedssystemet i Irak.

Det er et relativt nyt og meget foruroligende træk ved udviklingen i Irak, og det er et udtryk for en lovløshed af værste art, når borgerne ikke kan stole på, at sikkerhedsstyrker og politi er på sikkerhedens og på borgernes side, men er optaget af helt andre formål.

Det er kun den irakiske regering selv, der kan løse den type sikkerhedsproblemer, og desværre har den irakiske regering end ikke endnu kunnet enes om, hvilke ministre der skal stå for sikkerhedsstyrkerne, og om det er politiet eller hæren. Dette helt centrale punkt for Iraks fremtid

har man netop ikke kunnet enes om endnu, hvad der er overordentlig beklageligt.

Kl. 13.30

Det er kun irakerne selv, der fundamentalt set kan løse det her problem, og de danske styrker kan end ikke bidrage til at løse det problem.

Vi vil altså stemme nej til regeringsforslaget, og jeg er i øvrigt helt overbevist om, at i de måneder, der kommer, vil vi se yderligere tilbagetrækning. Dels er der lande, der vil videreføre deres tilbagetrækning, dels vil også nogle af de store koalitionsparter, også USA og Storbritannien, begynde at trække tropper tilbage. Og der står så det store spørgsmålstegn ved det, vi vedtager:

Hvad vil den danske regering så foreslå, hvis vi ser større tilbagetrækninger af f.eks. amerikanske eller britiske styrker? Det spørgsmål står fuldstændig ubesvaret.

Formanden:

Tak til hr. Niels Helveg Petersen, og så er det hr. Rune Lund som ordfører.

Rune Lund (EL):

Det flertal, der om lidt vil vedtage det her beslutningsforslag om at forlænge de danske troppers tilstedeværelse i Irak, påtager sig et meget stort ansvar. Det påtager sig et ansvar for, at der også i den kommende tid vil dø måske op imod 1.000 irakere om måneden. Flertallet påtager sig et stort ansvar for, at måske yderligere 100.000 vil blive flygtninge i eget land, og flertallet påtager sig et stort ansvar for, at også danske soldater måske bliver dræbt i det, der startede allerede i 2003 som en grufuld og folkeretsstridig krig, en krig for olie og USA's interesser i Mellemøsten og på globalt plan.

Flertallet, det er jo regeringen og Dansk Folkeparti, påtager sig dermed et ansvar for det, der lige nu er en humanitær katastrofe, hvor stadig flere børn i Irak er underernærede, i et land, der er kastet ud i kaos, i borgerkrig, i død og ødelæggelse og økonomisk ruin. Det, som er helt tydeligt, og som har været det lige fra starten, er, at de udenlandske tropper er en del af problemet og ikke er en del af løsningen.

Sidst, men ikke mindst, og det var også det, som Enhedslistens ændringsforslag til det her beslutningsforslag var beregnet på at gøre noget ved, påtager flertallet sig et stort ansvar for det moralske forfald blandt koalitionsstyrkerne og de irakiske sikkerhedsstyrker – et forfald, der in-

debærer, at stadig flere mennesker udsættes for tortur, død eller mishandling eller forsvinder.

De spørgsmål, man jo må stille sig eller burde stille sig, for krigsflertallet her i Folketingssalen har åbenlyst ikke stillet sig de spørgsmål, er følgende:

Hvor mange mennesker har været udsat for tortur, mens de har været i koalitionsstyrkernes eller de irakiske sikkerhedsstyrkers varetægt, hvor mange er døde, og hvor mange er forsvundet? Folkeretten siger, og det er rigtigt, at det er den stat, der fysisk og faktisk har fangerne i sin varetægt, som er ansvarlig for den måde, de behandles på. Men sagen er jo, at med det ændringsforslag, som Enhedslisten stillede, og som desværre ikke er blevet vedtaget, ville det jo have været klart, at Danmark sagde:

Vi nægter at deltage i fælles operationer med andre styrker, hvis vi ikke har nogen garanti for, at de fanger, der bliver taget, ikke forsvinder eller udsættes for tortur, mishandling, drab eller andre menneskerettighedskrænkelser. Det er en skam, at det ændringsforslag ikke er blevet vedtaget, og jeg synes, at det viser, at Folketingets flertal, og jeg er meget ked af, at hverken Socialdemokraterne eller De Radikale valgte at stemme for det, ikke tager kampen mod menneskerettighedsovertrædelser alvorligt nok i denne sammenhæng.

Vi havde her en mulighed for at vise, at man faktisk kan sende danske soldater af sted og samtidig garantere, at der ikke sker brud på menneskerettighederne. Desværre var det kun SF og Enhedslisten, der stemte for dette ændringsforslag. Jeg synes, det er pinligt!

Efter Enhedslistens opfattelse har vi et moralsk ansvar for, at menneskerettighederne overholdes der, hvor danske styrker deltager i operationer. Efter Enhedslistens opfattelse har Danmark et moralsk medansvar for Abu Ghraib og for fangekældrene i huse ejet af det irakiske indenrigsministerium. Efter Enhedslisten opfattelse har Danmark et medansvar for massakren i Hadiitha, fordi vi er en del af koalitionsstyrkerne – en massakre, hvor amerikanske marinesoldater systematisk og uprovokeret nedslagede 24 mænd, kvinder og børn, og det var ifølge de flydender, som har været fremme, børn helt ned til 3-års-alderen. Efter Enhedslistens opfattelse har Danmark, fordi vi er en del af koalitionsstyrkerne, et medansvar for det, som menneskerettighedsorganisationen Human Rights Watch kalder rystende mishandling af de mænd og kvinder, som USA tilbageholder i Irak. Og efter

Enhedslisten opfattelse er det afgørende vigtigt, at det danske Folketing burde sende et signal til omverdenen om, at Danmark ikke vil acceptere overtrædelser af menneskerettighederne i nogen tilfælde.

Kl. 13.35

Udenrigsministeriet skriver jo faktisk selv på sin hjemmeside, at respekten for menneskerettighederne er et mål i sig selv – ja, måske, men tydeligvis ikke nok, til at regeringen vil stemme for et ændringsforslag stillet af Enhedslisten, som vil garantere, at menneskerettighederne bliver overholdt, og at hvis ikke de bliver overholdt, vil danske styrker ikke deltage i fælles operationer.

Derfor undrer det os også, at man nu vælger at sige: Vi stemmer ikke for det her ændringsforslag fra Enhedslisten, vi fortsætter bare, som vi har gjort hidtil. Man burde være klogere.

Det, der sker nu, er, at vi ser en situation i Irak, der er endt i kaos, borgerkrig, død og ødelæggelse. Der er blevet brugt milliarder af dollars, og et af de spørgsmål, som vi har fået svar på i forbindelse med udvalgsbehandlingen siden den 18. maj, hvor vi behandlede det her for første gang, er jo, hvor store de amerikanske militære omkostninger er, i milliarder amerikanske dollars, ved indsatsen i Irak. Her kan vi se, at de udgifter er i kraftig stigning, og det understreger jo også igen, at vi har at gøre med en situation, en borgerkrig, som er fuldstændig ude af kontrol.

I 2005 brugte USA 4,6 mia. USD om måneden. I finansåret 2006 er det vurderet, at krigsførelsen for USA's vedkommende vil koste – og hold nu fast – 6,2 mia. USD om måneden. Det er to store bæltbroer om måneden, som skal bruges til at fortsætte en militær tilstedeværelse – en militær besættelse, som er en del af et problem og overhovedet ikke en del af nogen løsning. 6,2 mia. USD bruges på at fortsætte en situation, som ikke bliver løst, før de udenlandske tropper trækker sig ud.

Det, vi skal have i stedet for, er selvfølgelig et FN, som kommer mere på banen, et FN i den centrale rolle, og ikke, som det er nu, en situation, hvor USA slår takten. Vi skal have FN på banen. Vi kan også godt få FN-tropper ind, men så bør det være tropper fra arabiske lande, som forstår sproget, som forstår kulturen, og som forstår at gebærde sig i omgivelserne i Irak.

Vi har også foreslået fra Enhedslistens side, at man nedsætter en freds- og forsoningskommission med udgangspunkt i de erfaringer, man

havde efter afslutningen af apartheidregimet i Sydafrika, og man kunne passende bruge Desmond Tutu til at lede en sådan proces.

Der er i det hele taget mange måder, man kunne vælge at finde en fredelig og en god løsning i Irak på. Det bliver ikke nemt, men en ting er sikkert: Så længe den udenlandske militære tilstedeværelse fortsætter på den her måde, bliver der ingen fred i Irak. De udenlandske soldater, herunder de danske, er en del af problemet og ikke en del af løsningen.

Formanden:

Tak til ordføreren. Og så er det hr. Høgni Hoydal.

Høgni Hoydal (TF):

Jeg spurgte under førstebehandlingen af dette beslutningsforslag udenrigsministeren, om han mente, at man kan skabe udvikling og fremgang i verden, hvis man ikke er i stand til at erkende sine fejl og at lære af sine erfaringer. Jeg spurgte derefter udenrigsministeren, om Danmark eller rettere regeringen og folketingsflertallet havde begået fejl ved at gå i krig i Irak. Det benægtede udenrigsministeren, som også statsministeren gentagne gange har gjort.

I mellemtiden er de ledende krigsførere, George Bush og Tony Blair, gået et lille skridt videre end udenrigsministeren, et meget lille skridt, javist, men de har dog erkendt, at der er begået fejltagelser. Ikke i substansen, men dog i forberedelserne af og håndteringen af tiden efter invasionen.

Forhenværende udenrigsminister i USA Colin Powell blev i Danmarks Radio spurgt, om han ville have anbefalet krig, hvis han havde vidst, hvad han ved i dag – og hvad Hans Blix og andre jo fortalte ham allerede før krigen – og han kunne hverken svare ja eller nej. Det er altså de absolut ledende personer i krigen, som om ikke andet i hvert fald udtrykker et minimum af tvivl over krigsindsatsen og krigsbeslutningen.

Kl. 13.40

Derfor vil jeg da gerne på ny spørge udenrigsministeren, om han eller regeringen erkender at have begået nogen fejltagelser i forbindelse med Danmarks deltagelse i krigen og i håndteringen af hele forløbet, og om man er villig til at lære af sine erfaringer. Når man nu ikke vil lytte til andre, som har advaret imod det her før krigen og under krigen og nu efter krigen, så burde man da i hvert fald kunne lytte til sine egne erfaringer.

Irak er jo et mareridt, et selvskabt mareridt. Man påstod, at man gik i krig for demokrati og for menneskerettigheder og imod terror og imod drab på civile. Nu står vi så i lysvågen tilstand og ser, at vi kæmper imod os selv, imod vore egne brud på demokratiet og imod vore egne brud på menneskerettighederne. Vi har skabt mere terror og flere drab på civile, end der var, før man besluttede at gå i krig. Så vi står i en situation, hvor endda vores værste mareridt fra før krigen er blevet bekræftet i lysvågen tilstand.

Regeringen og de andre krigsførende magters svar på mareridtet har hidtil været at fortrænge det, at fortrænge al erfaring og at anbefale mere af samme medicin for at holde mareridtet på afstand.

Den tyske filosof Friedrich Nietzsche sagde jo engang, at han ville filosofere med hammeren, og det kan man sikkert godt, og det var han meget god til. Men der er andre ting, man ikke kan gøre med en hammer. Hvis vi gentagne gange har forsøgt at reparere en glasrude eller et vindue med en hammer, så er det altså ikke løsningen at blive ved med at prøve at reparere den samme rude med den samme hammer. Det føler jeg at regeringen gør i hele sin håndtering af dette forløb.

Vi i Den Nordatlantiske Gruppe stemmer imod dette beslutningsforslag, og vi må gentage, at både det færøske parlament og det grønlandske parlament har vedtaget, at vi var imod krigen, men vi er dog blevet draget med i et mareridt, som vi ikke ønsker at være en del af. Vi håber, at det ophører, men forudsætningen for det er, at man er villig til at lære af sine erfaringer og erkende sine fejl.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til ordføreren. Og så er det hr. Troels Lund Poulsen som ordfører.

Troels Lund Poulsen (V):

Lad mig på vegne af Venstre i den her debat også tilkendegive vores bemærkninger til det udvalgsarbejde, der har været, men ikke mindst også til førstebehandlingen. Siden førstebehandlingen er der jo sket det glædelige, at der er blevet dannet en ny regering i Irak, og derudover kan vi også i den forbindelse konstatere, at omdrejningspunktet for dansk tilstedeværelse stadig væk er det FN-mandat, der er givet.

Derfor vil jeg også gerne her i dag beklage, at det ikke kan lykkes at få en opbakning fra Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Jeg sy-

nes, når man ser det betækningsbidrag, der er leveret fra de to partier, ikke, at der er så mange punkter, hvor man ikke imødegår nogle af de bemærkninger, som de to partier kommer med i det beslutningsforslag, som vi diskuterer i dag.

Lad mig så også sige, at statsministeren af en række ordførere er blevet gjort til eksponent for, at han ikke ønsker at diskutere Irak. Til de ordførere vil jeg sige, at jeg sådan set synes, det er vigtigt at notere sig, at statsministeren har stillet op i Folketinget utallige gange til spørgetid af mange timers varighed plus også til et utal af forespørgselsdebatter.

Man kan så konstatere, at de to partier, der er meget imod og under ingen omstændigheder ønsker at have noget med Irak at gøre, er SF og Enhedslisten. Det er der jo for så vidt ikke så meget mærkeligt i, for hr. Villy Søvndal fra SF har jo hele vejen igennem været modstander, og der er jo sådan set ikke kommet noget som helst konstruktivt forslag fra SF i den periode, hvor vi har diskuteret Irak.

Derudover kan man så konstatere, at Enhedslisten jo også har været modstander. Enhedslistens politik vedrørende Irak kan man vel konstatere ved at læse Fyens Stiftstidende den 18. maj, hvor udenrigspolitisk ordfører hr. Rune Lund udtaler følgende:

»Men vi er ikke kun imod. Hvis regeringen sagde: Vi trækker soldaterne hjem, og i stedet sætter vi gang i en fred- og forsoningsproces kombineret med en civil genopbygning, så ville Enhedslisten være med.«

Kl. 13.45

Jeg må sige, at det desværre er en smule naivt at tro, at det kan lade sig gøre på nuværende tidspunkt. Det er nødvendigt, at vi sikrer, at irakerne kan tage vare på egen sikkerhed, som jeg også sagde gentagne gange i min tale i forbindelse med førstebehandlingen, og jeg tror, det ville være meget forkert at trække sig ud nu, hvor vi er i en situation, hvor det er bydende nødvendigt, at irakerne bliver bedre i stand til at varetage egen sikkerhed.

På baggrund af den debat, vi har haft, kan Venstre derfor helt klart anbefale at stemme for beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Som også hr. Troels Lund Poulsen nok hørte, da jeg holdt Enhedslistens ordførerindlæg, er det

fuldstændig korrekt, at vi er tilhængere af en freds- og forsoningsproces i Irak, og vi mener, at troppernes tilstedeværelse i øjeblikket er en del af problemet og ikke en del af løsningen.

Men det, jeg vil spørge ordføreren for Venstre om, er, hvorfor Venstre ikke kunne stemme for Enhedslistens ændringsforslag til beslutningsforslaget om, at Danmark skal nægte at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fangerne ikke bliver udsat for tortur, forsvinding, død eller andre menneskerettighedskrænkelser, og at Danmark skal føre fortegnelser over disse fanger med navns nævnelser og angivelse af, hvor de befinder sig indtil løsladelsen eller domfældelsen. Det burde da være selvklart, at man kunne stemme for et sådant ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Troels Lund Poulsen (V):

Jeg finder ikke anledning til at forlænge debatten yderligere – forstået på den måde, at forsvarsministeren klart har tilkendegivet, hvorfor man ikke kunne støtte dette ændringsforslag. Forsvarsministeren er også folketingsmedlem for Venstre, og derfor føler Venstre sig fuldt dækket ind af den forklaring, ministeren har givet til Enhedslisten.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Det, som forsvarsministeren sagde, var jo, at man ville påtage sig et ansvar, hvis man vedtog ændringsforslaget, men det er jo forkert.

Nu blev ændringsforslaget desværre ikke vedtaget, men det ville jo ikke ændre ansvarsfordelingen. Det sagde bare, at Danmark ikke ønsker at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fangerne ikke bliver udsat for tortur, forsvinding, død eller andre menneskerettighedskrænkelser, og at Danmark gerne vil have en fortegnelse over disse fanger med navns nævnelser og angivelse af, hvor de befinder sig, så man efterfølgende kan finde ud af, om de er blevet udsat for tortur, henrettelse, forsvinding, mishandling eller andre ting.

Det ændrede ikke noget ansvar. Det ville give os mulighed for at følge med i, at fanger, som bliver taget til fange under dansk ledede operationer, dansk planlagte operationer og operationer, hvor danske soldater er med, ikke bliver udsat for tortur og mishandling.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Troels Lund Poulsen ønsker ikke at svare. Så er det udenrigsministeren, eftersom ingen andre har markeret.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil godt takke for en sober debat og kommentere nogle af tingene.

Udgangspunktet er jo selvfølgelig overordnet, om hr. Rune Lund har ret i, at tropperne er en del af problemet og ikke er løsningen; det er en klassisk formulering. Men Enhedslisten er et meget klogt parti. Det er jo meget klogere end FN, det er jo meget klogere end Iraks regering, så derfor er det jo sådan, at Enhedslisten selvfølgelig har ret. Det er bare den dårlige irakiske regering og det dårlige FN, der ikke kan forstå, at Enhedslisten har ret, for både FN og Irak mener faktisk, at vi skal være til stede. De beder os altså om at være der, og det er jo nok, fordi de mener, vi er en del af løsningen og ikke en del af problemet. Ellers ville der være et problem med både FN og Iraks folkevalgte regering.

Jeg så meget gerne, at også arabiske lande var inde, og det har jeg også givet udtryk for over for mine arabiske kolleger. Men Den Arabiske Liga er jo ikke rigtig inde nogen steder. Vi har ønsket at få den ind i Darfur, og det vil da kun være godt, den dag Den Arabiske Liga også påtager sig FN-opgaver. Det ville jeg kun være glad for, og jeg er da enig med Enhedslisten i, at det ville være dejligt, hvis Den Arabiske Liga gik ind i fredsbevarende aktioner og bidrog til fredsbevarende aktioner. Jeg ser meget gerne, at vi, f.eks. når vi den 20. juni skal drøfte Darfur i FN, også får bidrag fra arabiske lande.

Hr. Hoydal fremførte, at Bush og Blair har erkendt fejl, og henviste til den forrige diskussion. Det var et ganske glimrende indlæg, hr. Hoydal kom med, der er bare det ved det, at de fejl, som Bush og Blair har erkendt, er nogle, vi hverken har haft lod eller del i, så derfor er det lidt svært for mig at erkende, at Bushs og Blairs fejl også er danske fejl, for vi har ikke været med i de beslutninger, som Bush og Blair nu mener har været fejlagtige.

Kl. 13.50

Så vil jeg gå over til Socialdemokratiet og Det Radikale Venstre. Jeg er meget ked af, at vore veje skilles nu. For i virkeligheden vil vi jo det samme, og derfor har vi jo også været sammen så længe. Vi vil godt have, at det irakiske demokrati skal virke, vi vil også alle sammen have, at det irakiske folk får frihed og tryghed og frem-

gang, og det er jo derfor, at også S og R ønsker mere genopbygning. Vi vil også alle sammen gerne give FN en større virkeplads i Irak.

Jeg registrerede også, at Socialdemokratiet sagde – det syntes jeg var flot, og jeg er glad for det – at man vil støtte soldaterne, jeg tror, det var med materiel, og at man vil støtte NATO-træningen og FN-opgaverne. Der er også fra SR's side stillet forslag om 250 mio. kr. over 4 år. Vi har afsat 50 mio. kr. ekstra for 1 år, men vi kan naturligvis godt finde ud af noget sammen.

Så vidt jeg kan se, er det eneste, der skiller os, datoen, og det synes jeg er lidt ærgerligt. S og R siger den 1. juli, og det synes jeg er ærgerligt, ikke mindst i lyset af, at der nu er kommet en irakisk regering, som helt tydeligt speeder op for, hvornår den selv kan overtage sikkerheden, og har optimistiske forhåbninger om december og ellers et stykke ind i det nye år.

Hvorfor skulle vi dog ikke gøre opgaven færdig sammen? Hvorfor skulle vi pludselig, nu lige før den irakiske regering tror, at den kan tage det sidste trin mod en total irakisering, vise, at det tror vi ikke på, ved at trække os ud og dermed give regeringens og demokratiets modstandere større muligheder for at forhindre, at den irakiske regerings irakiseringsplan lykkes?

Når jeg ser betænkningen, kalder man det en tilbagetrækningsplan, men det er jo en omlægningsplan. Når man vil blive med soldater, når man vil blive med NATO-træning, når man vil blive med FN-opgaver, og når man vil blive med civile, som jo ikke kan fungere, hvis de ikke har militær støtte og beskyttelse, er der jo faktisk ikke rigtig noget ud over datoen, der skiller os ad – altså medmindre man ikke vil være med i koalitionen. Det hørte jeg sidste gang, men så kommer vi jo i den absurde situation, at vi render rundt dernede uden noget mandat, og jeg er helt sikker på, at hr. Niels Helveg Petersen ikke ønsker at være til stede uden mandat og uden den irakiske regerings tilladelse.

Lad mig så lige komme ind på beretningen. Her skriver S og R, at man gerne – også med deltagelse af danske soldater og sammen med andre NATO-lande – fortsat vil hjælpe den irakiske regering med at træne officerer og politifolk, og i god forståelse med S og R har vi i det seneste beslutningsforslag øget vores træningsindsats for officerer og politifolk.

Jeg er helt enig med hr. Niels Helveg Petersen i, at der tydeligvis er meget uheldige elementer i politistyrkerne. Nu er det jo nok sådan, at irakerne aldrig har haft tillid til politistyrkerne. Jeg

tror ikke, de havde megen tillid til Saddam Husseins politi, og det, vi skal lære dem, er, at det politi, de får nu, bliver demokratisk.

Jeg er helt enig i alle de bekymringer, hr. Niels Helveg Petersen giver udtryk for – helt enig. Alt andet ville være at være blind. Men vi øger altså vores polititrueningsindsats, og vi øger vores indsats for retssystemet med uddannelse af dommere, fængselspersonale og politifolk. Vi har holdt to kurser, vi tilbyder yderligere seminarer og kurser i Danmark inden for området, og EU styrker sin indsats, så det er vi altså også enige om.

S og R skriver, at man gerne vil hjælpe med til, at FN kan være til stede, og det er vi også enige i. Vi sørger for at hjælpe gennem vores omlægning. Det, vi skærer ned i det normale militære bidrag, overflyttes jo til FN, og det vil sige, at her er vi også enige, for uden vores hjælp kunne FN jo ikke være til stede.

S og R skriver også, at man gerne vil støtte det plagede irakiske folk med nødhjælp og civil genopbygning. Her er vi også enige, men vi kan bare ikke få nødhjælpen frem og få den civile genopbygning til at finde sted uden militær beskyttelse.

Hr. Niels Helveg Petersen nævnte sidste gang Herald Tribunes opgørelse over antallet af kidnappede. Der er mange nødhjælpsarbejdere, der er kidnappet, der er mange lastbilchauffører, der er kidnappet, og der er mange andre, som hjælper det irakiske folk, der er kidnappet. Det vil sige, at der er brug for den militære beskyttelse, for man kan ikke tale seriøst om at ville levere nødhjælp og civil genopbygning, hvis man ikke vil gøre noget for at beskytte dem og forhindre den kidnapning, som florerer. Det er kidnapning, som ofte sker for at få penge til kriminelle aktiviteter, men det er jo også en terroristisk kidnapning, som sker for at få penge til terroristernes indkøb af våben og sprængstofmateriale.

Man vil godt erstatte bevogtning med genopbygning, men det lader sig bare ikke gøre, for bevogtning og genopbygning hører sammen. Man vil afsætte yderligere 250 mio. kr., og som jeg nævnte, kan vi nok finde ud af det.

Så minder man om, at man har foreslået, at der blev sendt flere soldater til træning i irakiske sikkerhedsstyrker. Det er jo sket. Det var det, vi hørte om ved behandlingen af det sidste beslutningsforslag, og det er på den baggrund, man siger, at vi har afvist ethvert forsøg på nytænkning. Men al den nytænkning, der foreligger, har vi jo faktisk honoreret i det foregående beslut-

ningsforslag, og vi honorerer yderligere med nærværende beslutningsforslag i form af omlægningen til FN.

Kl. 13.55

Så skriver S og R, at Danmark skal hjælpe med til at opbygge Iraks demokrati, retssamfund og sikkerhedsstyrker. Vi er helt enige, og den indsats øger vi jo også.

Så skriver man, at nu er det så på tide at overlade ansvaret til irakerne selv. Ja, det er vi også enige om, men der er bare det ved det, at det er irakerne selv, der skal afgøre, hvornår de mener, de er klar til at overtage ansvaret. Derfor mener jeg ikke, man bare kan sige: Nu smider vi ansvaret over til jer. Man skal sige: I får ansvaret, når I selv vil have det hele ansvar, ellers må det ske gradvis. Det er jo netop den gradvise opbygning, det drejer sig om.

Endelig vil man støtte FN's aktiviteter i Irak, herunder tilbyde FN landtransporthjælp i form af et C-130 transportfly med jordpersonel. Det er jo præcis det, vi har tilbudt. Man støtter også NATO's træningsmission i Irak, og det er jo også indeholdt i tilbuddet.

Summa summarum: Det eneste, der skiller os ad, er altså, at man vil lade datoen bestemme virkeligheden i stedet for at lade virkeligheden bestemme datoen. Men det kan man ikke, og jeg synes, det er ærgerligt, at vore veje skilles, hvis den irakiske regering kan opfylde det, den nu har meddelt, nemlig at den kan overtage sikkerheden allerede inden for det kommende år, som beslutningsforslaget drejer sig om. Det er trist.

Jeg er glad for, at der i virkeligheden er tilslutning til alle elementerne i regeringens beslutningsforslag fra et så bredt flertal, når vi lige ser bort fra datoen. Det krav kan vi ikke imødekomme, for så ville vi svigte FN og den irakiske regering og hele den indsats, der er leveret af de danske soldater i tidens løb.

Med disse ord vil jeg godt sige tak for debatten. Jeg er glad for den brede støtte til alle elementerne i forslaget og ked af, at vi ikke kan gå det sidste stykke sammen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Tak til udenrigsministeren. Så er det hr. Rune Lund for en kort bemærkning til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Rune Lund (EL):

Jeg bliver nødt til at spørge udenrigsministeren angående det ændringsforslag, Enhedslisten har

stillet, og som desværre ikke er blevet vedtaget, for jeg fik et meget mangelfuldt svar fra forsvarsministeren, som oven i købet indeholdt nogle forkerte oplysninger.

Vores ændringsforslag sagde, at Danmark skal nægte at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fanger ikke bliver udsat for tortur, forsvinden, død eller andre menneskerettighedskrænkelser, og at Danmark derfor skal føre fortegnelser over, hvem disse fanger er, med navns nævnelse, og hvor de befinder sig indtil løsladelsen eller domfældelsen.

Forsvarsministeren sagde, at ændringsforslaget ville ændre ansvaret i forhold til folkeretten. Jeg vil bare gerne have udenrigsministeren til at bekræfte, at det ikke er rigtigt, hvad forsvarsministeren sagde.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Udenrigsministeren ønsker ikke at svare. Hr. Frank Aaen for en kort bemærkning til udenrigsministeren.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Jeg kan ikke forstå, at vi ikke kan få noget svar fra udenrigsministeren i denne sag. Kan man forestille sig, at irakerne vil sige nej til en henvendelse fra Danmark om, at vi vil have en kopi af listen over dem, de har tilfangetaget i operationer, hvor vi har deltaget og måske oven i købet har haft ansvaret og haft den egentlige ledelse? Kan man forestille sig, at de vil sige nej til det? Det tror jeg ikke.

Hvis det er muligt at fastholde udenrigsministerens opmærksomhed, er udenrigsministeren så ikke enig i, at hvis vi havde haft en sådan bestemmelse i forbindelse med vores indsats i Afghanistan, kunne det måske have sparet os for en mistanke om, at vi i dag har medansvar for, at fanger er endt i Guantánamo? Der er jo sådan set ikke nogen af os, der i dag er i stand til at sige helt sikkert, at danske soldater ikke har været med i operationer, der har ført til tilfangetagelser, og hvor fangerne efterfølgende er landet i Guantánamo. Det ville jo være meget ringe for den danske regering, hvis det var tilfældet, og derfor kan jeg altså helt ærligt ikke forstå, at man ikke vil gå ind i en drøftelse af, hvordan vi kan skaffe os sikkerhed for, at Danmark ikke på nogen måde medvirker til noget, der fører til tilfangetagelse og tortur, som vi har set på Guantánamo.

Rune Lund (EL):

Jeg synes ærlig talt, det er virkelig pinligt, at vi ikke kan få svar fra udenrigsministeren på de spørgsmål, vi stiller fra Enhedslistens side. Det er jo klart, at der ikke er tale om et brud på folkeretten, og at der ikke ændres noget ansvar, hvis Danmark nægter at deltage i fælles operationer, hvis der ikke er garanti for, at fangerne ikke bliver udsat for tortur, forsvinden, død eller andre menneskerettighedskrænkelser, og der er heller ikke noget galt i, at man udbeder sig en kopi af en liste over de fanger, som er blevet taget til fange ved en sådan operation.

Kl. 14.00

Jeg mangler et svar fra udenrigsministeren: Hvorfor kan der ikke blive svaret, at det, som forsvarsministeren sagde, var forkert? Det burde være ligefremt, nemt og ligetil, for det var forkert, men jeg synes i virkeligheden, at den attitude, som udenrigsministeren dermed viser, er den samme attitude, som vi har set hele vejen i forbindelse med Irakkrigen. Det er en attitude, der siger: Ikke se, ikke høre, ikke lytte, bare køre derudad.

Vi har set, hvordan en ulovlig konflikt i Irak, en oliekrig for at forsvare USA's interesser i Mellemøsten og på globalt plan, har ført til, at den danske regering sammen med Dansk Folkeparti på det snævrere mulige flertal gik i krig i Irak – en krig, som var ulovlig; det har bl.a. FN's generalsekretær, Kofi Annan, sagt. Vi har set, hvordan den krig har ført til død og ødelæggelse, og nu mere end 3 år efter kan vi se, hvordan situationen på ingen måde er blevet bedre. Tværtimod er den bare blevet værre.

Vi har set, hvordan økonomien er gået i stå; vi har set, hvordan drab på tilfældige civile sker hver eneste dag; vi har set, hvordan der foregår tortur under det irakiske indenrigsministerium; og vi har set, hvordan militser, som er styret og kontrolleret af det irakiske indenrigsministerium, foretager drab på tilfældige, uskyldige civile. Vi har hørt, at hver eneste gang der sker overgreb mod menneskerettighederne, er det første, regeringen siger: Jamen det tror vi ikke på. Vi tror virkelig, at USA og de andre koalitions partnere overholder alle de internationale regler, der skal overholdes.

Når vi så finder ud af, at de regler ikke er blevet overholdt, siger udenrigsministeren og regeringen: Jamen vi er sikre på, at alle de mennesker, som har begået disse krænkelser, nok skal blive straffet og nok skal komme for en domstol. Men når vi så ser, at det heller ikke sker, kom-

mer den reaktion, som er kommet fra både udenrigsministeren og også fra statsministeren i andre sammenhænge, hvor vi har haft disse sager oppe i Folketingssalen: Ingen kommentarer! Der er ikke noget svar, og det er så også det, vi har oplevet i dag i forbindelse med Enhedslistens ændringsforslag.

Det er meget, meget pinligt. Det er en meget, meget dårlig behandling af Folketinget, og jeg synes, det er en uværdig behandling af et ændringsforslag til et beslutningsforslag, som sender danske soldater ud i verden, så deres liv bliver sat på spil. Vi har ikke engang en regering, som ønsker at tage Folketingets behandling af et sådant beslutningsforslag alvorligt.

Men alt dette ændrer ikke på, at den virkelighed, vi ser i Irak i dag, er en virkelighed i kaos og en virkelighed, som ikke går imod det bedre. Det ændrer ikke ved, at det er et faktum, og det, der står tilbage efter den debat, vi har haft her i Folketinget i dag, er stadig, at de udenlandske troppers tilstedeværelse er en del af problemet og ikke en del af løsningen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg kan oplyse, at jeg har modtaget en liste med underskrifter fra 19 medlemmer, der har ønsket afstemning om beslutningsforslagets vedtagelse ved navneopråb.

I den forbindelse skal jeg sige, at vi jo har et elektronisk afstemningsanlæg, der fungerer således, at man af udskriften kan se, hvordan hvert enkelt medlem har afgivet sin stemme.

Det er derfor min hensigt at foreslå, at afstemningen foregår på sædvanlig vis, dvs. ved brug af det elektroniske afstemningsanlæg, men jeg vil samtidig foranledige, at afstemningsresultaterne med navns nævnelse optages i Folketings-tidende.

Dette forslag vil jeg følge, medmindre der bliver begæret afstemning om det. (*Der gøres indsigelse*). Så stemmes der om formandens forslag.

Afstemning

Formandens forslag vedtoges med 98 stemmer (V, S, DF og KF) mod 21 (RV, SF, EL og TF); 1 (Niels Helveg Petersen (RV)) stemte hverken for eller imod.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Det betyder, at afstemningen nu vil foregå på sædvanlig vis, dog således, at jeg sørger for, at det i Folketings-tidende bliver noteret, hvad hvert enkelt medlem har stemt.

Forslaget til folketingsbeslutning vedtoges, idet 65 stemte for, 53 imod, ingen stemte hverken for eller imod, som nedenstående liste viser; 61 medlemmer var fraværende.

For:

Hans Andersen (V), Kim Andersen (V), Charlotte Antonsen (V), Lars Barfoed (KF), Tom Behnke (KF), Erling Bonnesen (V), Bent Bøgsted (DF), Carina Christensen (KF), Peter Christensen (V), Troels Christensen (V), Anne-Mette Winther Christiansen (V), Kim Christiansen (DF), Pia Christmas-Møller (KF), Walter Christophersen (DF), Jørn Dohrmann (DF), Charlotte Dyremose (KF), Inge-Lene Ebdrup (V), Joan Erlandsen (V), Søren Espersen (DF), Mia Falkenberg (DF), Dennis Flydtkjær (DF), Louise Frevert (DF), Henrik Fruergaard (V), Søren Gade (V), Flemming Hansen (KF), Martin Henriksen (DF), Britta Schall Holberg (V), Birthe Rønn Hornbech (V), Jacob Jensen (V), Michael Aastrup Jensen (V), Birgitte Josefsen (V), Jens Kirk (V), Kurt Kirkegaard (V), Henriette Kjær (KF), Anita Knakkegaard (DF), Søren Krarup (DF), Jesper Langballe (DF), Flemming Damgaard Larsen (V), Pia Larsen (V), Kristian Pihl Lorentzen (V), Jens Hald Madsen (V), Morten Messerschmidt (DF), Brian Mikkelsen (KF), Leif Mikkelsen (V), Helge Adam Møller (KF), Per Stig Møller (KF), Tina Nedergaard (V), Allan Niebuhr (KF), Jakob Axel Nielsen (KF), Karsten Nonbo (V), Karin Nødgaard (DF), Poul Nødgaard (DF), Ellen Trane Nørby (V), Torsten Schack Pedersen (V), Tina Petersen (DF), Søren Pind (V), Troels Lund Poulsen (V), Preben Rudengaard (V), Irene Simonsen (V), Helle Sjelle (KF), Hans Kristian Skibby (DF), Birthe Skaarup (DF), Inger Støjberg (V), Eyvind Vesselbo (V) og Jørgen Winther (V).

Imod:

Thomas Adelskov (S), Simon Emil Ammitzbøll (RV), Jytte Andersen (S), Christine Antorini (S), Hüseyin Arac (S), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Elisabeth Arnold (RV), Svend Auken (S), Line Barfod

(EL), René Skau Björnsson (S), Kirsten Brosbøl (S), Lotte Bundsgaard (S), Anne Baastrup (SF), Poul Erik Christensen (RV), Per Clausen (EL), Lone Dybkjær (RV), John Dyrby (S), Charlotte Fischer (RV), Steen Gade (SF), Pia Gjellerup (S), Mette Gjerskov (S), Ole Glahn (RV), Lene Hansen (S), Torben Hansen (S), Magnus Heunicke (S), Høgni Hoydal (TF), Karen Hækkerup (S), Klaus Hækkerup (S), Marianne Jelved (RV), Lene Jensen (S), Karen J. Klint (S), Jeppe Kofod (S), Thomas Krog (SF), Per Kaalund (S), Bjarne Laustsen (S), Jens Christian Lund (S), Rune Lund (EL), Mogens Lykketoft (S), Anne-Marie Meldgaard (S), Bjørn Medom Nielsen (S), Holger K. Nielsen (SF), Niels Helveg Petersen (RV), Johs. Poulsen (RV), Rasmus Prehn (S), Kamal Qureshi (SF), Simon Pihl Sørensen (S), Villy Søvnald (SF), Arne Toft (S), Jens Peter Vernerisen (S), Margrethe Vestager (RV), Jytte Wittrock (S), Morten Østergaard (RV) og Frank Aaen (EL).

Hverken for eller imod:

Ingen.

Fraværende:

Poul Andersen (S), Gitte Lillelund Bech (V), Bendt Bendtsen (KF), Majbrit Berlau (EL), Colette L. Brix (DF), Morten Bødskov (S), Ole Vagn Christensen (S), Bente Dahl (RV), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mikkel Dencker (DF), Lene Espersen (KF), Claus Hjort Frederiksen (V), Elisabeth Geday (RV), Carsten Hansen (S), Eva Kjer Hansen (V), Poul Henrik Hedeboe (SF), Connie Hedegaard (KF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Morten Homann (SF), Svend Erik Hovmand (V), Rikke Hvilshøj (V), Bertel Haarder (V), Frank Jensen (S), Kristian Jensen (V), Mogens Jensen (S), Lars-Emil Johansen (SIU), Per Ørum Jørgensen (KF), Anfinn Kallsberg (FF), Naser Khader (RV), Pia Kjærsgaard (DF), Kuupik Kleist (IA), Pia Kristensen (DF), Henrik Sass Larsen (S), Martin Lidegaard (RV), Lars Christian Lilleholt (V), Lissa Mathiasen (S), Christian Mejdahl (V), Kim Mortensen (S), Lone Møller (S), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Marion Pedersen (V), Thor Pedersen (V), Jan Petersen (S), Morten Helveg Petersen (RV), Anders Fogh Rasmussen (V), Lars Løkke Rasmussen (V), Troels Ravn (S), Jens Rohde (V), Helge Sander (V), Hans Christian Schmidt (V), Lise von Seelen (S), Niels Sindal

(S), Peter Skaarup (DF), Ole Sohn (SF), Ole Stavad (S), Frode Sørensen (S), Helle Thorning-Schmidt (S), Kristen Touborg (SF), Ulla Tørnæs (V), Jens Vibjerg (V) og Christian Wedell-Neergaard (KF).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Udenrigsministeren vil få meddelelse om denne beslutning. (*Uro i salen og på tilhørerpladserne*).
Jeg må bede om ro i salen. Alle ytringer er ganske enkelt forbudt i denne situation.

Kl. 14.05

Den næste sag på dagsordenen var:
20) Fortsættelse af anden (sidste) behandling af beslutningsforslag nr. B 66:
Forslag til folketingsbeslutning om at øremærke 12 uger af barselorloven til fædre.
Af Anne Grete Holmsgaard (SF), Kirsten Brosbøl (S), Lone Dybkjær (RV) og Majbrit Berlau (EL) m.fl.
(Fremsat 24/1 2006. Første behandling 2/3 2006. Betænkning 10/5 2006. Første del af anden behandling 18/5 2006).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Inger Støjberg (V):

Årsagen til, at jeg tager ordet her ved andenbehandlingen af dette forslag, er, at jeg vil advare oppositionen imod at sætte det til afstemning. Jeg tror nemlig, forslagsstillerne ikke er helt klar over, hvad forslaget egentlig vil betyde, hvis det bliver vedtaget, og da jeg ikke vil lokke oppositionen længere ud på den tynde is, den i øjeblikket bevæger sig på, vil jeg benytte lejligheden til at advare den.

Hvis dette forslag bliver gennemført, vil det betyde en direkte og betydelig forringelse af den fleksible barselorlov. Med forslaget vil oppositionen med ét slag fratage de danske børnefamilier muligheden for at indrette sig frit og fleksibelt.

Vi gennemførte i 2002 den fleksible barselorlov, som jo giver barnets moder ret til 14 ugers orlov og faren ret til 2 ugers orlov, mens de sid-